

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Czesłochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen. Zależnie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 15 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz nettojowy jednodzienny na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZESTOCHOWA, ulica Panny Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 50.

J. E. ks. Biskup Kujawsko-Kaliski

do Wielebnego Duchowieństwa i ludu wiernego.

Ustanowiona Rada Regencyjna, która narazie zastępuje nam króla, złożony przyściąg Bogu i narodowi Polskiemu w urezeczywistnienie w królewskiej katedrze św. Jana w Warszawie, że będzie sprawował rząd dla dobra powszechnego, ugratowania potęgi, niepodległości, sławy, wolności i szczęścia Ojczyzny Polskiej, obciążony swym wielkim i niezmiernie trudnym urzędem. Wielki to ciężar rządzić innymi, a tym większy zakres co do przestrzeni i ludzi władza obejmuje; to też rozumiecie Djeceżanie moi, bardzo dobrze, jak ciężki i odpowiedzialny urząd Władza Regencyjna na siebie przyjął. Ma ona nie tylko kruszyć pęta i kajdany naszej drugiej niewoli, nie tylko budować Polskę, zakładać polskie urzędy państwowe, ale wśród tej ogólnej niedoli izy oierać, goić rany; naprawiać krzywy, odwracać głód i niedolę, jaką wojna wywołała.

Ten cel; to zadanie jest tak wielkie i obrzymie, że potrzeba nie tylko niezwykłego rozumu, rozstroponości, rozważli, umiarkowania ze strony członków tej najwyższej władzy, ale potrzeba z naszej strony tak samo niezwykłego rozumu, karności i posłuszeństwa, zrozumiałości i cierpliwości, aby zadanie to mogło liczyć na powodzenie i udać się całkowiec.

Bądźcie pewni, moi Drodzy Djeceżanie, a szczególnie gorącą przenie ukochny Ludu wiejski, że znajdują się tacy, co będą chcieli osłabić, obniżyć powagę Rady Regencyjnej, która na nam narazie zastępuje osobę króla, będą odrazu żądać natychmiastowego spełnienia wielu rzeczy; niemożliwych do urzeczywistnienia w chwili obecnej i wznęcają stąd powód do obniżania jej znaczenia, wstawiając w was będą jej niemoc, gdy nie otrze wszystkich łez i wszystkich ran nie zagoi i wszystkich ucisków nie usunie.

Możemy śmiało powiedzieć, że dziś niema prawie kraju na świecie, gdzieby ludzie nie cierpieli z powodu wojny.

Jeżeli tam cierpią, gdzie mają swój rząd, swoje odwieczne instytucje, gdzie huk armat nie oblił się o ich uszy, a stopa żołnierza nie depta ich łąk i pól, to czyż my żalić się możemy, jeżeli ciężko i u nas?

Rada Regencyjna świadoma swego niepomierne trudnego zadania obejmuje jednak władzę; nie lęka się pracy, trudów i wysiłków, może nawet zjadliwych i niesprawiedliwych uwag i sądów. Ufna bowiem w nie spozyczą moc i siłę ducha w narodzie Polskim wzywa wszystkich bez żadnego wyjątku do pracy nad odbudową Ojczyzny.

Ojczyzny; nikogo nie wyjącając, niozyją siłą, pracą, niozym rozumem nie gardząc. Rada Regencyjna zapowiada szczerze i otwarcie, że Polska ma zostać wierna Kościołowi św. Katolickiemu, który ją wykarma-

wychował, a w dniach niedoli cieszy, krzepi, wzmacniał na duchu, że Polska nasza ma być demokratyczna, to znaczy, że wszystkie stany zrównane będą wobec prawa; że cnota, rozum i osobista zasługa każdemu synowi ziemi Polskiej bez różnicy stanu otworzą podwoje do najwyższym urzędów, godności i zaszczytów, jakimi darzy Ojczyzna swych wiernych synów. Ojczyzna Polska dla wszystkich więc dzieci swoich będzie matką, a dla nikogo macochą.

Niech znikną więc obawy wszelkie nieufności i podejrzenia. Twó, Ludu wierny, jeżeliby się gdzie kryły w tajnikach serca i duszy, przeciw twój matce polskiej, niech z każdym dniem, owszem, niech z każdą godziną wzrasta pragnienie, tęsknota w sercu twym do tej Ojczyzny Polskiej wolnej i niepodległej. Jak już nieraz wspominałem w swych orędziach pasterskich, długo was oszukiwano i karmiono białym kłamstwem. Nie był wprawdzie w Polsce bez zarzutu los włościan, ale gdzie indziej w świecie a szczególnie w Rosji ucisk ludu wiejskiego był o wiele większy. Polska pierwsza rzuciła hasło twolnienia włościan w osobie wielkopomocnego naszego bohatera Kościuszki, którego uroczystości w całym kraju niedawno tak wspaniale obchodziliśmy.

Pamiętając, że w jednoci siła, wielcy i mali, mądry i prostaczek, duchowni, państwo, mieszczanie i pracownicy ludu wiejski zespólny się wszyscy. Silni ufnością, wiarą i miłością, stajmy razem przy ramieniu jak jeden mąż przy Radzie Regencyjnej; dla odbudowy ukochnącej Naszej Ojczyzny.

A że bez Boga nic mądrego urzadzic, nic dobrego i trwałego zdziałaliby nie mogli, wnieśmy gorące modły do Pana nad Pany, aby naszym poczynaniom błogosławiąc, uolnić z długiej niemocy kraj nasz ojczyzny, aby nasze słońce dla nas świeciło, polska ziemia dla nas rozdziła, abyśmy miłością, bezpieczni na zewnątrz w wielkiej, silnej, potężnej Polsce wzbudającej uszanowanie sąsiadów mogli my sami, synowie synów naszych do najodleglejszych pokoleń cieszyć się spokojem niezamąconym, dobrobytem, dostatkiem i sławą i prawdziwą wolnością, opartą na wierze św. katolickiej.

† Stanisław Bp.

Program wojskowy Węgier.

Pismo ministerjalne węgierskie „Budapesti Hirlap” umieszcilo dwa ciekawe artykuły, rozwijające obecny program wojskowy Węgier.

Zdaniem autora tych artykułów — a dotychczas od siebie przeważnie słyszymy — Węgry w czasie obecnej wojny światowej udowodniły, że ich generałowie i ich oficerowie rozumowali,

ich pułki wspólne, jak również honwedzi i pospolite ruszenie węgierskie stanowią jedną z najistotniejszych podwalin siły żywotności armji austro-węgierskiej. Narodowi należy się za to, zdaniem węgrom, wynagrodzenie, należy w postaci spełnienia gorącego i długoltniego jego pragnienia: zaprowadzenia we wszystkich bez wyjątku formacjach wojskowych; uzupełniających się na Węgrzech; jako języka komendy i służby, języka węgierskiego. Ale ta zdobycz, mimo całą swą wartość, nie będzie mieć dla narodu istotnego znaczenia dotąd; dopóki istnieje obecny podział na armję wspólną i honwedów, obecne zwarcie okręgi uzupełniające pułki. Cóż bowiem znaczy wprowadzenie języka służbowego węgierskiego w takim pułku bystrzyckim, który zawsze liczyć będzie 90 proc. rumunów.

Tymczasem Węgrom chodziło o to, aby ich armja stała się dźwignią ich supremacji narodowej, wyższą szkołą ludową węgierską dla wszystkich narodów zamieszkujących kraj św. Stefana. Jakież jest wyjście z tego? Najlepiej — zdaniem węgrom — byłoby zerwać z systemem podziału wojsk węgierskich na pułki wspólne i honwedów, ale to stanowiłoby program maksymalny, który trudno byłoby wprowadzić w życie. Wobec tego, należałoby raczej zmienić dotychczasowy system uzupełnienia wojsk węgierskich.

Przedewszystkiem chodziłoby tutaj o oddanie całego zarządu uzupełnienia w ręce ministra honwedów, uprosić to, uczyni mniej kosztownym dotychczasowy system uzupełnienia wojsk węgierskich. Następnie należy podzielić całe Węgry na 8 okręgów wojskowych, wykreślonych w ten sposób, żeby każdy z nich (na 1.900.000 do 2.400.000 ludności) liczył od 50 do 60 proc. węgrom, a pozostałe resztkę złożoną conajmniej z przedstawicieli 2—3 narodów innych, z których żaden nie przekraczałby 25 proc. Ludność Budapesztu należy rozdzielić pomiędzy wszystkie okręgi uzupełniające. Dzięki temu każdy pułk węgierski piechoty, jazdy, etc. liczyć będzie conajmniej 50 proc. węgrom, którzy nadawać będą w armji ton, wychowywać językowo i politycznie, 20 do 25 proc. rumunów, serbów, rusinów, słowaków etc. Sfery wojskowe odpowiedzą może na to argumentem, że tak sztuoznie wykrejone okręgi uzupełniające utrudnią niemożliwie mobilizację. Zdaniem autora węgierskiego — będzie to argument niezbyt ważki w okresie świetnego rozwoju połączeń kolejowych na Węgrzech.

Z tych charakterystycznych uwag „Budapesti Hirlap” widzimy, do jakiego stopnia Węgry, składając posiadające tak doniosły głos w ogólnej polityce Austro-Węgier, odczuwają konieczność przeprowadzenia własnego programu wojskowego. Obecna wojna światowa tworzy nowe walory dziejowe i nowe położenia, w których utrzymać się i rozwijać mogą tylko narody, posiadające własną armję; zdając sobie sprawę z całego jej znaczenia.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. Urzędowo donoszą dn. 23 listopada:

Zachodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprechta Bawarskiego.

We Flandrii walka ogniowa dosięgła tylko w godzinach popołudniowych większego napięcia.

Na polu bitwy na południu zachód od Cambrai ogniskami walki wczorajszej były Moeuvre i Fontaine.

Na Moeuvre i przyłącze od zachodu stanowiska przeciwnik kilkakrotnie nacierał wzajemnie. Drobne sukcesy początkowe wyrównano kontratakami.

Po obu stronach Fontaine oraz z Fontaine Anglicy poprowadzili mocne siły przeciwko linjom naszym. Doszło do zwyciężnych walk zbliska, w których nieprzyjaciel został pokonany. W ożywionym duchem rozpoczętym natarciu piechota odrzuciła go i wzięła szturmem wieś Fontaine. Nieprzyjaciel opuścił las pod La Folie.

Natarcia angielskie, skierowane przeciwko Rumilly, Banteux i Vcnthuille, załamały się z wielkimi stratami dla nieprzyjaciela.

Wojska dolno-śląskie i poznańskie mają szczególny udział w pomyślnym wyniku walk wczorajszych.

W ciągu nocy walka artyleryjska pozostawała silną jedynie w niektórych odcinkach pola bitwy. Od wczorajszego ranka toczą się na południowym skraju Moeuvre nowe walki.

Front wojsk niemieckiego następcy tronu.

Przy jasnej pogodzie ożwił się ogień między Vauxaillona a Craonne, w Szampanii na obu brzegach Mozy.

Wschodni plac boju.

Front macedoński.

Żadnych większych operacji bojowych nie było.

Włoski teren walk:

W górach między Brenta a Piave walki z przebiegiem dla nas pomyślnym.

Nad dolną Piave nic nowego.

Pierwszy generał-kwaternistrz Ludendorff.

Najświeższy

Komunikat austriacki.

WIEN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 23 listopada:

Front włoski.

Nad dolną Piawą sytuacja niezmienną.

Między Piawą a Brentą walki zakończyły się pomyślnie.

Na płaskowyżynie Siedmiu Gmin pomyślne ataki naszych wojsk sparałizowały nieprzyjacielską akcję. Liczne ataki prowadzone z największą gwałtownością zostały częściowo ogniem, a częściowo w walce z bliska odparte.

Włosi stracili wiele tysięcy jeńców.

Na froncie rosyjskim i w Albanii nic nowego.

Pokój z Rosją kwestją załatwioną.

STOKHOLM, 24 | 11. Według doniesień finlandzkich, rozkaz rządu petersburskiego, zalecający dowództwu armji natychmiastowe zawieszenie broni wywołał wśród żołnierzy na całym froncie niesłychany entuzjazm.

Wogóle panuje tu przekonanie, że sprawę pokoju z Rosją uważać można już za załatwioną ostatecznie w sensie pomyślnym.

Angielska partja robotnicza a pokój.

HAGA, 24 | 11. Program pokojowy angielskiej partji robotniczej żąda samodzielności Aizacji i Lotaryngji w decydowaniu o swej przyszłości i ob staje za połączeniem z Włochami wlochów „niezwolonych“.

Decydująca chwila.

ZÜRICH, 24 | 11. „Zürcher Post“ pisze: Dni, które przeżywamy teraz, są rozstrzygającymi dla losów Europy i całego świata.

Pokój wylaniać się zaczyna z oparów krwi i dymów pożogi.

Ludy żądają pokój!

Jeżeli jednak nie nastąpi on teraz, to rok przyszedł kosztowny będzie ludzkość takie potoki krwi, takie morze łez i cierpień, wobec których dotychczasowe ofiary są fraszka. A wojna przedłuży się na lata całe.

Później tylko kompletne wyniszczenie świata może sprowadzić koniec wojny.

Be gdyby wojna trwać miała i w roku przyszłym, to siła rzeczy połączoną by musiała za sobą wystąpienie zbrojne państw neutralnych.

Nowy gabinet rosyjski.

STOKHOLM, 24 | 11. Jak donosi „Dziennik Narodowy“, Zjazd delegatów rad robotników i żołnierzy postanowił utworzyć „Radę pełnomocników ludu“, pod przewodnictwem Lenina, która obradować ma do chwili zebrania się konstytuancy.

Nowy gabinet, według tegoż dziennika, złożony będzie z osób następujących:

Rekowa (sprawy wewnętrzne), Milukina (rolnictwo), Szlapanikowa (praca), Owsiejnki i Dubienki (armja i flota), Rogina (handel i przemysł), Lunaczarskiego (oświata), Skworcowa (skarb), Trockiego (sprawy zagraniczne), Okowa (sprawiedliwość).

Sprawa udziału Lenina nie jest jeszcze rozstrzygnięta, aczkolwiek bolszewicy oświadczyli stanowczo, że nie zgodzą się na żaden gabinet, w którymby nie było Lenina.

Zresztą podana powyżej lista również nie jest ostateczną i możliwe są w niej znaczne zmiany, chociaż gabinet w tym składzie pełni już swe funkcje.

Anglicy w Rosji.

BERLIN 24 | 11. Jak donoszą ze Stokholmu do „Deutsche Tageszeitung“, ambasada angielska w Petersburgu znajduje się pod ochroną oddziału marynarzy angielskich i karabinów maszynowych. Ambasada posiada też, podobno, własną stację telegrafu bez drutu, zbudowaną podczas wojny, a za pomocą, której komunikuje się z Londynem, jak również z Moskwą, Archangielskim, Władywostokiem i Sewastopolem.

Połączenie stronnictw w Finlandji.

BERLIN 24 | 11. „Lokal Anzeiger“ dzisiejszy pisze:

Doniesienia, otrzymane ze Stokholmu przez tutejsze biuro finlandzkie, potwierdza wiadomość o połączeniu się stronnictw w Finlandji. Bezrobocie powszechne zakończono, komunikację kolejową przywrócono, fabryki poszły w ruch.

Socjaliści zrezygnowali z ponownego powołania byłego sejm, w którym mieli większość.

Rewolucja w Portugalji.

ROTTERDAM, 24 | 11. „Daily Mail“ donosi z Lizbony:

W Oporto wybuchła rewolucja.

Obywatele państw obcych, idąc za radą swych konsulów, schronili się na przebywające w porcie okręty wojenne angielskie.

Chwila bieżąca.

— Szwajcarska Ag. Tel. donosi: Dziś, we czwartek, o g. 5 wieczorem, granica włoska znowu została zamknięta.

— Biuro Reutersa donosi z Moskwy, że komendantem tego miasta jest zwyczajny szeregowiec.

— Minister aprowicacji w Norwegji Vik podał się do dymisji.

— Według paryskiego „Petit Journala“, rząd rosyjski odwołał z frontu francusko-angielskiego rosyjskie misje wojskowe.

— Według wiarogodnych doniesień 8,000 przebywających we Francji żołnierzy rosyjskich przetransportowano przymusowo do Saloniki.

— Według doniesienia „Timesa“ z Petersburga, książę Leuchtenberg został aresztowany.

— Zarząd miasta Petersburga otrzymał z frontu od 12 korpusu armji telegram z doniesieniem, że korpus jest bliiski zupełnego wygłodzenia.

Co słychać nowego?

Honory wojska wobec Rady Regencyjnej.

Rozkazem wojskowej władzy polskiej uregulowano sprawę honorów, winnych Radzie Regencyjnej ze strony wojska. W myśl tego rozkazu dostojnych regentów witają oficerowie przez „front“ i salutowanie, żołnierze bez broni: „front“ i baczność, żołnierze z bronią: „front“ i „do nogi broń“.

Finlandja w ręku socjalistów.

Z Helsingforsu donoszą, iż cała Finlandja znajduje się obecnie w ręku socjalistycznych partji, które przygotowane są do oderwania kraju od Rosji nawet za cenę stoczenia z armją rosyjską krwawych walk. Finlandja w razie potrzeby jest w stanie wystawić armję co najmniej 350,000 chłopów wynoszącą, której na razie braknie tylko odpowiedniego uzbrojenia.

Pod względem ekonomicznym Finlandja więcej Rosji dawała, niżeli od niej brała, to też na tem polu wyodrębnienie Finlandji od Rosji nie przedstawiałoby się z b y t ryzykownie.

Socjaliści we Finlandji oświadcza ją się za stanowczym zerwaniem wszelkich wogóle stosunków z Rosją. Nie wiadomo jednak dotąd, jak ukształtuje się stosunek socjalistów finlandzkich do socjalistów rosyjskich.

Żydzi w przyszłej Radzie Stanu.

Gazety żydowskie informują: W sprawie żydowskich członków przyszłej Rady Stanu nastąpiło porozumienie aktywistów z pasywiściami, że o ile Rada Stanu będzie złożona ze 100 osób, to wśród nich ma być 5 żydów, których kandydatury już ustalono. Pośród tych 5 żydów ma być 1 z obozu nieasymilatorskiego.

Co się stało z Kierenskim?

Co do osoby Kierenskiego obiegają jak najsprzecznijšie pogłoski. Jedni twierdzą, że udało mu się zbiec, inni, że chciał sobie życie odebrać, a nie brak i takich, którzy wiedzą, że znajduje się już w drodze do Paryża. Pewnej wiadomości o nim dotąd brak.

Jerozolima.

Sjonistyczne stowarzyszenia szwajcarskie wystosowały do przebywającego w Szwajcarii nunojusza kardynała ks. Marchettego prośbę, żeb Ojciec św. wstawił się u sułtana tem, by jerozolimę objął neutralną strefą 30 km., któraby ją obr...

Polskiego, zaopozynajaczo sie jak wiadomo 26 listopada 1917 następujace osoby:

- w Czestochowie p. Mieczyslaw Kokowski, prezes Sadu okręgowego w Warszawie pp. dr. Ludwik Zielinski w zakl. przem. i szt. R. M. i inż. Ludwik Zawadzki.
- w Siedlcach p. Bronislaw Oleks, dyr. Wzaj. Kredytu.
- w Wloclawku p. Przemyslaw Kowalewski.
- w Lodzi dyr. Eugeniusz Zelinski.
- w Lublinie inż. Tadeusz Przytuski.
- w Kielcach prof. Tomasz Kostuch.

Słowalnictwo rzemieślnicze.

Widomo ogólnie, że słownictwo rzemieślnicze, at rol się od wyrazów obcych. Światlejsi rzemieślnicy inż. oddawna podjali skola nad spolszczeniem słownictwa zawodowego. W Warszawie pracuje nad tem od lat kilku specjalna komisja, która ma o pracach słownik polski dla wszystkich rzemieśln. Praca ta wymaga jednak dużego nakładu kosztów i czasu. Obecnie okazał się Słownik stolarski, opracowany przez p. Pr. Kuśmierskiego, jako odbitek z „Kursu stolarskiego”. Praca ta wydana przy poparciu ksi. Mianowskiego, z zapisu Władysława Popławskiego, zasługuje na gorące poparcie ze strony rzemieślników. Sekcja Rzemieślnicza zaleca, by poszczególne miastowia przodawcy nabywali Słownik w większych ilościach, rozpowszechniali go wśród pracowników. Cena przy stepna (20 fenigów) oraz treściwy i jasny układ. Słownik jest najlepszym rozpowszechnieniem go. „Słownik” w biurze Sekcji Rzemieślniczej (Chmielna nr. 13).

Niedówna chodnikami.

Przejście chodnikami asyrych ulic, nie zaliczając do przyczyn, komunikiacji, w szczególności potujasnowych tabliczki chodnikowych, lub brzoż. Rujacja ta powstaje skutkiem jazdy ładownymi wozkami lub taczakami po chodnikach.

Właściciele teatrów nie rozumieli bynajmniej, że niewłaściwie się praktycznie, że funkcjonalnie, że politycznie sąwnie nie, przinajmniej, że odzianiem, nie ma, przynajmniej, że odzianiem, nie ma, przynajmniej, że odzianiem, nie ma.

Na samopomoc uczniow gimnazjum w Szudziejk.

W dniu 23 listopada w teatrze „Paryskim” odbędzie się wieczór muzyczny, wokalny, na program którego wchodzi zespół męski, orkiestra, oraz występ solowy. W dniu 24 listopada odbędzie się koncert w sali „Conallium”.

Dochód przeznaczony jest na samopomoc uczniow gimnazjum w Szudziejk.

Początek o godz. 7 i pół wiecz. dla młodzieży, zaś ten sam program dla konany, zainicjacja o godz. 3 i pół po południu.

W jaki sposób oszczędzać opat.

W celu jaknajwiększego oszczędzenia opatu, należy stale czyścić piec i utrzymywać go w porządku. Ewentualne zapasy węgla na zimę są, z reguły, zapewnione w miastach, w których wadliwie drzewo nie opala. Przeważnie parabać drobno i ususzyć. Opalanie, moim zdaniem, jest rozumną opcją.

Z zawodu malarzy pokojowych.

W czasach normalnych malarze pokojowi, w pracy sezonowej, zazwyczaj działają pewne indywidualne możliwości, im sprzyjają, podobnie jak myśli, że w czasie zimowym, w czasie zimowym, w czasie zimowym, w czasie zimowym.

koszt, spowodowały, iż malarze pokojowi nie tylko, iż nie mogli zaszczyć dzieł, pewnych funduszów, w czasie, lecz z trudem zdobywali zarobek na utrzymanie podczas zimy. To też obecnie wielu, porzuciło swój zawód i wyjechało na roboty do Niemiec; pozostali zaś wegetują, czekając na wiosnę.

Uwalnianie jeńców.

„Völkisch” dowiaduje się, że w ostatnich dniach zaczęto znowu uwalniać w niemieckich obozach dla jeńców żołnierzy z armii rosyjskiej, którzy są poddani polskimi i pozostawili w Polsce rodziców, krewnych i bliźnich. Wymagania dotąd w Polsce. Wielu zaś innych jeńców Polaków otrzymuje urlopy.

Wtorkowy wieczór w „Paryskim”.

Helena Zimajer Rapacka wraz ze swoją córeczką Heloną, wnuczka znakomitego artysty Wincentego Rapackiego i Adolfiny Zimajer, wystąpi w wtorek w teatrze „Paryskim”. Pierwsza, jako pieśniarka, druga, jako bopsonga-tancerka klasyczna.

Program wieczoru dopełni deklaracja prof. A. Czernaka, który wypowie utwory Mickiewicza, Ujejskiego i innych.

Wieczór ten wzbudza ogromne zainteresowanie, to też sprzedaż biletów odbywa się nader rażno.

Skutki wiatru.

Szalejąc w nocy z wtorku na środę wiatry powyrzucił w niektórych punktach miasta płoty, narażając właścicieli na znaczne straty.

„Samka”.

Pod tą etykietą ukazały się w handlu butelki z płynem, który określony jest jako esencja herbaty z arakiem. Płyn ten sporządzony bez kazeiny, został oddany do analizy, dla stwierdzenia jego składników.

Wątki.

Stożki przewozowe w obecnych czasach stają się coraz metaliwaz. Ludzie zapatrując się w węgiel, drzewo, kartofle itp. zapasem są dostawać się do najprymitywniejszych pomysłów. Sami się wprzegają do wozków dla przewozu ładunków.

„Spowiedź” bór wędz. znajduje nasładowców z „Konieczności”. Daje on utrzymanie znacznej liczbie spejlistów, a nawet niektórzy posiadają wozki ciągnię z wynajm. duże żyski.

Teatr „Paryskiego”.

Zapowiadany od kilku tygodni obraz p. t. „Kismet” czyli „spowiedź katorznika” demonstrowany jest obecnie od czwartku w teatrze „Paryskim”.

Dramat ten, w 6 akt, wielkich aktach, łączy w sobie napięcie i nerwy, widać, że jest mu meo wzruszeń i przeżyć chwilowych.

Z „Olsonów”.

W Odeonie demonstrowany jest głosny obraz se. słynna. Pał. Negri w 2-oh rolach p. t. „Nie długo mnie zoszczędzie ludzkość”.

Dramat osnuty na tła życia współczesnego, w wykonaniu najwybitniejszych artystów, godzien jest zobaczenia.

Z chwili.

Co robić, skoro? Kłopotliwaki, prosty, O rękę nasz, kochanej, Zosi, Ona, co prawda, niezbyt nim zajeta, że już za stary jest na konkurencję, Pleciez od rzeczy — ona ma od, Prawda, że stary, ale ma zdrowie, Ale przytępił, że zamiat bukiety.

Przysiał raz węgla i korzec brykiatów. Oho! z ciepłem uczuć, czeka trudność ma. Lecz za to będzie ciepłozw demu miła.

Zamordowanie ks. Sanguszki.

Depesze już doniosły o morderstwie, dokonanym, na osobie Romana ks. Sanguszki i siostrzeńce jego, hrabianki Ryszczewskiej.

Jak wynika z doniesień pism rosyjskich z d. 8 br., Roman ks. Sanguszko, 80 letni starzec, razem z dwiema swymi nieletnimi siostrzenicami, mieszkał w swych dobrach Sławucie, na Wołyniu, w pobliżu miasteczka Sławuta, ciesząc się opinią dobrego gospodarza i wielkiego dobroczyńcy.

W sąsiedztwie z rezydencją księcia w miasteczku Sławucie był stacjonowany rosyjski pułk rezerwy, w którym ostatnimi czasy wzrosła się agitacja pogromowa, dzięki opowianiu pułku przez agitatorów bolszewickich.

W dniu 1. b. m. banda żołdaków napadła na siedzibę księcia, wdara się do zamku i rozpoczął się pogrom.

Książe, który wyszedł mitygować tłumy, był zalkony i pobity.

Następnie rozwierzęcone żołdactwo wdara się do pokojów, zamieszkiwanych przez siostrzeńce księcia, gdzie, dopuściwszy się gwałtu ohydnego, zamordowano następnie swę fiary.

Kapelan zamkowy również poniósł śmierć, broniąc księcia i dziewcząt nieletnich, a następnie dopiero był zamordowany i sam książe Sanguszko.

Po dokonaniu tej ohydy, banda podpaliła spichlerze, w których sponec kilkanaście tysięcy pudów siarna, a następnie całą rezydencję orzynała zamienić w pustynię.

Z majątku rozbestwiona tłumyżca, kupała na miasteczko.

Humor parlamentarzystów.

W przeszłym tygodniu na posiedzeniu Koła Polskiego w parlamencie austriackim padł dowcip doskonały, którego pieprzek ośmił wyższość bez względu na zabarwienie polityczne, bez względu na swoje sympatie i antypatie osobiste.

Narodowi demokraci, socjaliści i ludowcy atakowali posła Leopolda Jaworskiego za jego stanowisko w sprawie legionów. Nagle zgłasza się do głosu poseł Dawid Abrahamowicz, stary wygł parlamentarny, słynący z inteligencji, nerwu politycznego i złośliwości. Niby to bronił Jaworskiego, którego nie lubi, mówi: „Pamięć koleżdy, przed rokiem widziałem na ulicy we Lwowie, jak z popanętego autobibli, którym razem lechali, wysiędli panowie Jaworski, Witos (Jadwiac) i Daszyński (socjalista)”. Wesole uśmiezki na twarzach wszystkich posłów. Ale to uśmiezki się zmieniły w śmiech szalony, gdy poseł Plas z humorem zauważył: „Nawet autobus nie mógł znieść takiego towarzystwa i opuścił się”. Oto próbka miala, jak powstaje dowcip parlamentarny. Polacy, w nich celuja. Na sejmie galicyjskim we Lwowie rodzilo się ich dużo. Długo lata polował w niebezpiecznych „Dzięduzyskach” popularnie zwany „Wojtkiem” i w kuluarach parlamentu, wędrowniekiego poslowie polscy, ostatec, puzozel w obieg dowcipy tak wzboryw tak skuteczne, że pisał o nich „Prasa Włocławska”. Dnia 1. w Warszawie, wie budziła się syła polityczna, swal-

na także u nas zaczyna się rodzić i krząć dowolny polityczny. Warszawa, która musiała zawsze, nawet w najcięższych chwilach ruszyć konceptem wesolym, nie zechce niewątpliwie—gdy miną lata wojny—pezwolić, by ją na punkcie humoru w polityce wyprzedzały Lwów i Kraków.

Dyament Orłowa.

Pisma włoskie zajmują się jeszcze żywo „spuścizną” po carze Mikołaju II, obłożoną aresztem przez rząd rosyjski a zwłaszcza bogactwami, jakie posiadał w złocie, klejnotach i innych kosztownościach. Największe wrażenie wywiera na widzu dyament Orłowa, najcenniejszy klejnot korony carskiej, który co do wartości dorównuje dyamentom korony wielkokrytańskiej.

Dyament ów składa się z dwóch części, które wyobrażały oczy lwa, zdobiącego swego czasu tron wielkiego moguta w Delhi. Czystości przedziwnej i blasku cudownego przewyższa co do wielkości znacznie dyament Cullinani. Przedstawia wartość około 50 milionów franków. Nazwę swą zawdzięcza hrabiemu Orłowi, który słynął w swoim czasie ze swych niezwykłych sił fizycznych i—z brutalności.

Odkrył on ten dyament na jednej ze swych podróży i nabył go dla carowej Katarzyny, której był ulubieńcem.

Wielką rolę odegrał klejnot ten w sprawie carowej z księżniczką Tarakanow, która pochodząc od Piotra Wielkiego, rościła sobie słusznie prawa do tronu rosyjskiego. Katarzyna, nie chcąc ustąpić, poleciła hrabiemu Orłowi, aby udał się do księżniczki Tarakanow — która schroniła się do Włoszech — i oświadczył jej stanowczo, że pretensje jej nie zostaną uznane.

Orłow zabrał ze sobą swój dyament a wzbudziwszy w księżniczkę żądze posiadania tego klejnotu przyrzekł jej jeszcze dopomóżdź do uzyskania tronu rosyjskiego pod warunkiem wszakże, że jego żoną zostanie.

Księżniczka zdecydowała się na to, poślubiła Orłowa, przybyła z nim do Rosji i dostała się w ten sposób w ręce Katarzyny. Więziona pewien czas w Schlüsselburgu zesłała ze świata, w jakich okolicznościach niewiadomo.

Mikołaj II oglądając pierwszy raz dyament Orłowa miał podobno powiedzieć:

„Obawiam się, aby ten klejnot nie przyniósł mi czasem nieszczęścia”.

Zabobenny car przeczuwał może już wtenczas los, jaki go czekał.

Zbliża i zdaleka.

Bez Będzina.

Na zjazd miast polskich w Warszawie rozeszła—podług „Momentu”—zaproszenia do wszystkich Rad miejskich i magistratów w Polsce, z wyjątkiem Będzina, gdzie Rada składa się z samych żydów.

Kongres żydowski w Austrii.

Przygotowania do kongresu żydów austriackich trwają w dalszym ciągu. Działacze żydowscy wytykają wszystkie siły, by kongres odbył się możliwie jeszcze w tym roku.

Kopalnia węgla pod Warszawą.

Już od dłuższego czasu oblegała prasę warszawską wiadomość o odkryciu kopalni węgla niedaleko Warszawy w okolicy Piaseczna. Wiadomość ta obudziła łatwo zrozumiałe zainteresowanie, jako, że o pokła-

dach węgla w tych stronach kraju nigdy nie było mowy.

Obecnie dopiero, gdy przystąpiono do eksploatacji, nadeszły o tem odkryciu informacje dokładne. Mia nowicie we wsi Gołków, za Piasecznem, powstaje kopalnia torfu i zwiększonej próchnicy drzewnej, która stanowi coś pośredniego między torfem węglem brunatnym. Materiał ten ma być dowożony do Warszawy na opał w ilości 10 wagonów dziennie.

Zimujący bocian.

W Konstancynie pod Sesnowcem do okna jednego z mieszkań ktoś zapukał nagle w nocy. Stwierdzono ku zdumieniu, że jest to bocian.

Stukał dziobem w szybę. Bocian dał się zabrać do pokoju.

Rozmaitości.

Spór o chrzest.

Prasa żydowska w Warszawie opisuje fakt następujący:

Student-sjónista, członek zrzeszeń akademickich, narodowo-żydowskich, zakochawszy się w katoliczce przyjął chrzest i ożenił się z nią. Mimo to chciał pozostać członkiem owych instytucji.

W politechnice zapisał się w rubryce wyznania rzymsko-katolickiego, a narodowości—żydowskiej.

Dowiedziawszy się że zrzeczenie akademickie: „Jordanja” chce go wykreślić, napisał do zarządu list po hebrajsku z oświadczeniem, że „po zostaje nadal narodowcem żydowskim”. Zarząd jednak go wykreślił. W drugiej instytucji żydowskiej: „Strzesze Akademickiej” sam się zjawił w celu obrony swego stanowiska. Obecni domagali się usunięcia go z sali, ponieważ „z przestępca moralnym nie można razem siedzieć”. Znalazł się jednak obrońca, który oświadczył, że „nie można siedzieć razem ze zdrajcą narodu”.

Nazajutrz wreszcie neofita nadesłał list z prośbą o wykreślenie go z listy członków.

Pierwszy ślub cywilny w Rosji.

Pierwszy ślub cywilny w Rosji został zawarty w tych dniach w Odesie. Według informacji „B. Z. am. Mittag” podczas tego aktu burmistrz odeski wygłosił mowę, w której podniósł wielkie znaczenie nowego prawa o ślubach cywilnych. Pan młody był wyznania chrześcijańskiego a panna młoda żydówką.

Niezwykły oskarżony.

Angielskie dzienniki donoszą o niezwykłym wypadku kryminalnym. Przed sądem stanął 24 letni lotrzyk który od 17 roku życia więcej siedział w więzieniu niż był na wolności, oskarżony o usiłowanie morderstwa. Sędziowie skazali go na 8 miesięcy więzienia.

Kiedy ogłoszono mu wyrok oskarżony zabrał głos i rzekł:

Proszę wysoki sąd o skazanie mnie na śmierć. Już mam dosyć życia. Kiedy ostatni raz wyszedłem z więzienia chciałem popełnić samobójstwo—zabrakło mi jednak siły. Czynnym który obecnie odpowiadam popełnieniem dlatego, aby zasłużyć na karę

Teatr PARYSKI | 27-go b. m.

Helena Zimajer RAPACKA

Hala RAPACKA

przy współudziale Prof. Adama Czerbaka

znakomita artystka Teatrów Warszawskich i Krakowskich, pieśniarka, wykona pieśni i piosenki staropolskie, żołnierskie nowoczesne.

najmłodsza polska i niezrównana bosonoga tancerka klasyczna, wykona utwory Chopin'a, Moszkowskiego, Griega i w. i.

który wykona deklamacje plastyczno-stylizowane w odnośnych strojach. Utwory Mickiewicza, Słowackiego, Ujejskiego i w. i.

znakomita artystka Teatrów Warszawskich i Krakowskich, pieśniarka, wykona pieśni i piosenki staropolskie, żołnierskie nowoczesne. najmłodsza polska i niezrównana bosonoga tancerka klasyczna, wykona utwory Chopin'a, Moszkowskiego, Griega i w. i. który wykona deklamacje plastyczno-stylizowane w odnośnych strojach. Utwory Mickiewicza, Słowackiego, Ujejskiego i w. i.

Bilety do nabycia w cukierni W-go Jackowskiego.

śmierci. Jeżeli wysoki sąd nie wysłucha mej prośby, to po odsiedzeniu kary d. t. d. będę zabijać i mordować, aż będę na szubienicy. Życie zbyt mało jest warte, aby żyć..

Krzyże na żydowskich grobach.

W niektórych miejscowościach Królestwa Polskiego pochowane poległych żołnierzy żydów z armii rosyjskiej, na cmentarzach chrześcijańskich, przyczem na grobach ustawiono krzyże... O wypadkach podobnych donoszą pisma żydowskie między innymi pod Chrubieszowem, gdzie we wsi Wierbkwicach istnieje grób nr. 5388 z krzyżem i rosyjskim napisem: „Tu spoczywa rosjanin, Icek Podolski, poległy d. 5—7—1916 r.” W pobliskich wsiach jest więcej grobów poległych żydów z krzyżami.

MIĘSO.

W niedzielę dn. 25 | XI r. b. sprzedaż mięsa w jatkach okręgowych rozpocznie się o godz. 7 i pół rano przyczem w śródmieściu będzie sprzedawane mięso na wszystkie litery alfabetu na kupon VIII. W jatkach dalszych—u

Blachnickiego Wł Ostatni Gros Wiczorka St. Stradomska 26 Kosty Andrzeja Rynek Wieluński 6 na litery wymienione w ogłoszeniu wywieszonym w oknie jatkki. W jacie Joska Krauzego ul. Kościuszki 13 (dla urzędników) mięso będzie sprzedawane na wszystkie litery alfabetu i na dwie serje na kupon VIII i XII kart rodzinnych.

Zelówki.

W obecnej chwili Deputacja ma na składzie tylko zelówki mniejszych wymiarów t. z. damskie i te są sprzedawane.

Większe kawalki skóry (na zelówki męskie) będą w przyszłym tygodniu krajane i oddane do sprzedaży, o czem nastąpi ogłoszenie.

Cukier.

Od poniedziałku dnia 26 listopada r. b. na kupon C-D ser. XX-jej wydawaną będzie w sklepach detalicznych faryna w dotychczasowej ilości 28 łutów za 75 fenigów.

Porządek sprzedaży cukru i innych artykułów w sklepie detalicznym Nr. 3 ul. Krakowska Nr. 23 (na kupon C-D ser. XX w okręgu V.

W poniedziałek 26 kupujący chleb w punkcie sprzedaży (Nr. 20 mieszkającej ul. Krakowskiej).

We wtorek 27 | XI kupujący chleb w punkcie sprzedaży Nr. 20 mieszkającej (ulicy Mokrej).

Miejska DEPUTACJA ŻYWNOSCIOWA w Częstochowie.

Orkiestrę zastępuje tylko patefon, gdyż gra głośno czysto, bez przerwy bez igiel. Wybłpłt patefon rycy gramofonowych Repertoire, praca rólki gramofonów. Specjalny skład ul. Panny Marji Nr. 19 pod Teatrem Paryskim 1093—

Udziałem lekoji języka niemieckiego pojedynczo i w kompletach ul. „Dziądz Nr. 15 m. 5 wiat. od 1 do 3 po poł. 1094—

Laternia Projektyna 160jprzerocoy. Maszyn na Singera, burko, lampa wisząca, szafa i półkami 4 styli do sprzedania ul. Panny Marji Nr. 19 skład Patefonów 1094—

Zgubiono kwit lombardu kraj. Polny-Oszo Nr. 31190

Teatr „PARYSKI” ul. P. Marji 19.

Program od Czwartku 22-go do 26-go Listopada r. b.

Sensacja!

Sensacja!

Kismet Fatum

Czyli Spowiedź katorżnika

Dramat w 6-ciu wielkich aktach.

Dla dzieci wejście wzbronione — Orkiestra koncertowa pod dyr. p. M. Szulca.

Szczegóły w programach i afiszach

Teatr „Ludowy” Krakowska № 13.

w Niedzielę dn. 25 odegrany
będzie na cel dobroczynny

X PAVILON

Dramat w 1-ym akcie.

KOŚCIUSZKO W PETERSBURGU

Dramat na tle historycznym w 1 akcie.

Początek o godz. 5 po poł.

Ceny miejsc od 3 m. do 90 fga.

Bilety nabywać można w kasie teatru.

Teatr „ODEON”

Program od soboty 24 do srody
28 Listopada

SENSACJAI

Dziś

SENSACJAI

POLA NEGRI

 w otoczeniu artystów zagranicznych, występuję w 1-ym wielkim obrazie na rok 1917-18

Nie długo mnie szczęście kuziło

Wielki dramat współczesny w 6-ciu aktach,
w wykonaniu najwybitniejszych artystów z

POLA NEGRI

 w 2-óch rolach: zakonnicy i gwiazdy kabaretowej.

Anons: Wkrótce wystawimy najgłośniejszy obraz chwili warszawskich z udziałem Legionów Polskich. 2-i polski obraz nowej serii na rok 1917-18.

CARAT I JEGO SŁUGI

Dramat polityczny na tle ubiegłych 8 lat wojny w wykonaniu artystów

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. Alojzego Salzberga. — Ceny miejsc zwykle — Szczegóły w programach.

Lekarz Dentysta

Stefan Barylski

ul. Panny Marji Nr. 49
przyjmuje od 10-1 i 3-7
Ceny przedwojenne.

Zobliż Lecznicy D-ra J. KMITY

Warszawa, Aleje Jeruzolimskie 80.
Choroby gardła, nosa, uszu.

DOKTOR MEDYCYN

Paweł Broniatowski

w CZESTOCHOWIE
ul. Panny Marji № 21.
Choroby skórne w chorobach
drog moczowych.
Ordynuje: od 9-12 rano i od 4-7 p.p.
Pamię od 12-1 po południu. 807-

LEKARZ-DENTYSTA W

Michał Grejniec

w CZESTOCHOWIE
ul. Panny Marji Nr. 10.
Zęby sztuczne. Plomby
Wymywanie zębów
codz. od 8-11 i od 3-7 wieczorem.
Ceny bardzo przystępne.

KALENDARZE

na 1918 r. nadane: ściennie terminowe,
kieszonkowe, biurkowe, książkowe
Prześwietne plam krajowych i zagranicznych z odnośnikiem do domów;
Ofioszenia do plam krajowych i zagranicznych Kościuszki № 11 róg ul. P. Marji

Kupię pianino mało używane. Oferty dla B. do adm. „Gońca” 1078-

Do sprzedania Zegar, biurko orzechowe krzesło, bielizniarka, inne meble i kwiaty ul. P. Marji Nr. 55 Kwiatkowski 1076-

Potrzebny pałac do kotła parowego. Wiad. w teatrze Paryskim. 1084-

Ogrodnicza pszczelarka absolwentka kursów 2 letnich pszczelnico-ogrodniczych w Warszawie z kiloletnią praktyką poszukuje odpowiedniej posady specjalność warzywnictwo pszczelnictwo i przetwory. Wiadomość w Administracji „Gońca” 1083-

Kupię lub wydzierżawię ogród ewentualnie ziemię z domem. Oferty E. K. w „Gońcu” 1082-

Zgubione klucze odebrać można w Adm. „Gońca” za zwrotem kosztów ogłoszenia

Pokój pojezylny z elektrycznością, zarząd do wynajęcia Teatralna 3. 1080-

Nowo utworzony chrześcijański skład, kupuje i sprzedaje po cenach umiarkowanych różnego rodzaju używane meble: pianina, maszyny do szycia i t. p. ul. Panny Marji № 73 obok parku przyjmuję w komis. —

Do sprzedania futro podróżne w dobrym stanie i buty ul. św. Barbary Nr. 11

Drzewek owocowych kilka tysięcy do sprzedania wobec tego iż miejsce zajęte przez szkółki w obecnym sezonie jesiennym musi być opróżnione, więc ceny drzewek możliwie niskie. Wiadomość w sklepie ogrodniczym S. Sochaczewskiego ul. Panny Marji Nr. 42 róg Pięknego 1086-

Baznościlli Baznościlli

W Gwiazdce dodaje darmo do każdego tuzina fotografii lub pocztówek portret zakład mój urządzony jest według najnowszych wymagań techniki. Pomimo drożyzny artykułów fotograficznych ceny pozostały bez zmian. Pierwszorządny zakład fotograficzny p. f. „Apollo” Częstochowa ul. Panny Marji 22. 0275-

Do wynajęcia pokój kuchnia z wygodami Jaśnogórska 19. 1075-

Ołowa z placem frontowym tania do sprzedania. Wiad. w W-go Edmunda Laskowskiego fabr. Peltzerów. 1064-

Potrzebny energiczny malarz pierwszostwo szt. fachowiec. Restauracja „Apollo” ul. P. Marji 12. 1077-

Futro damskie popielite z karakulowym kołnierzem do sprzedania ul. P. Marji Nr. 71 m. 15 1066-

Kupię w dobrym stanie meble i boa futrzane, konika dziecięcego do zabawy i szcztotkę nakłuj do froterowania. Oferty w Gońcu dla S. 1065-

Zdolny energiczny ogrodnik na warzywa, inspekty i ciepłarnie potrzebny natychmiast na stałe. Wiadomość w Adm. „Gońca” 1079-

Meble, stoły, biurka, biblioteki, szafy, łóżka otomana garnitur szlonyw pianino i fortepian ul. Panny Marji № 12. 1079-

Teatr „PARYSKI”

Poniedziałek dn. 8 Grudnia 1917 r.

Wielki Koncert żydowskich pieśni ludowych

M. KIPNIS

tenor opery Warszawskiej

Z. ZELISFELDOWNA

śpiewaczka

I Prof. JAN ROBOBBON

fortepianista

Bilety w kasie gal. p. Roinickiego i w drukarni p. Cymermana.

Przydzka platforma i wóz kolejny do sprzedania Kościuszki Nr. 26 Kolankowski 1088-

Przyjmuję do mienia tatarską i proszę. Żelazna Nr. 8 Aron Preiss 1088-

Kol. prziodobitki i dobrotliwi chodami do sprzedania ul. Dojazd Nr. 11 1089-

Obławy gospodarskie cena. Mk. 1. 75 2. 25 i 3. 025. w restauracji „W”. Koniecznego ul. Panny Marji Nr. 19. 1090-

Kupię piramidkę bilardową w Konieczny w restauracji ul. Panny Marji Nr. 19 1091-

Koń do wynajęcia „Gdziennik” pod piśkuniu pod zwłokę węgla lub kartofli. Wiad. w ul. Stradomska 26 w sklepie sła. z fabryk. Peltzer 1093-

Redaktor wydawca F. D. Wilkoszewski.

Oddito we własnych zakładach drukarskich „Gońca” Częstochowskiego